

Сталь для перемоги. Як Метінвест підтримує виробництво українських військових багі — Liga.net

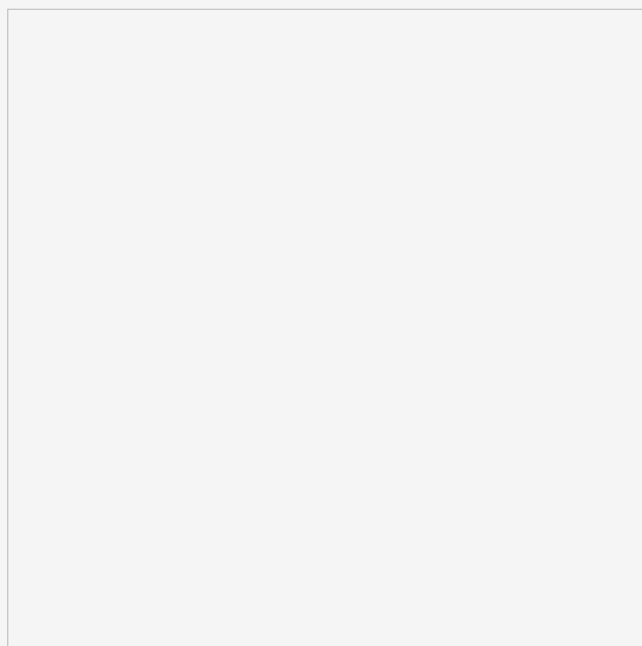
У серії матеріалів видання розповідає про лінійку продукції Групи Метінвест для захисту бійців і техніки на фронті. Перші три статті присвячені захисним екранам для військової техніки, мобільним металевим укриттям та протимінним тралам. У цьому матеріалі — про те, як багі рятують життя на фронті та як до їх створення долучився металургійний гігант.

У сучасній війні виживання часто залежить не тільки від озброєння, а й від того, наскільки швидко та безпечно можна дістатися до позицій, вивезти поранених чи доставити боекомплект. Саме тому на фронті дедалі частіше з'являються легкі тактичні автомобілі — багі.

Багі — це легкі тактичні автомобілі підвищеної прохідності, які завдяки своїй маневровості, швидкості й невеликим габаритам стали незамінними в сучасних військових конфліктах.

Маневрові, швидкі, компактні, вони здатні виконувати завдання, що не під силу важкій техніці. І якщо спершу такі машини були волонтерською ініціативою, то сьогодні в Україні вже діє повноцінне виробництво бойових багі.

Що таке багі та де вони з'явилися вперше

Перші багі з'явилися в США у 1950-х роках. Їх робили зі старих автомобілів Volkswagen Beetle (Volkswagen Bug), а слово «buggy» — зменшувальне від «bug» — стало назвою цих легких позашляховиків.

Кузов, двері й крила знімали, ставили полегшену раму або корпус зі скловолокна. Завдяки міцному пасі, задньому розташуванню двигуна й відсутності радіатора «жук» ідеально підходив для такого тюнінгу.

У світовій практиці багі вперше масштабно застосували під час операції «Буря в пустелі» 1990-1991 років. Американські та британські військові використовували їх для швидкого пересування в складних умовах бездоріжжя. Під час операції «Буря в пустелі» багі стали першими машинами, що увійшли до Кувейту, рухаючись бездоріжжям.

Сьогодні багі перебувають на озброєнні найпотужніших армій світу, серед яких США, Велика Британія, Ізраїль, Франція та інші країни НАТО. Наприклад, у США на озброєнні перебуває понад 20 різних моделей багі, і це не випадково — військові конфлікти в Афганістані й Іраку підтвердили їхню ефективність у виконанні спеціальних завдань, особливо в умовах, де використання важкої броньованої техніки недоцільне.

Від початку російської агресії у 2014 році, а особливо після повномасштабного вторгнення у 2022 році, потреба ЗСУ в маневрових тактичних машинах значно зросла. Українські військові переконалися, що в умовах сучасної війни з активним використанням дронів та артилерії мобільність, компактність і швидкість реакції часто стають вирішальними факторами виживання на полі бою.

Історія появи багі в українській армії

Перші українські військові багі з’явилися у 2014 році, коли стало очевидно, що для ефективної протидії ворогу потрібні нестандартні рішення. Тоді українські винахідники й ентузіасти почали розробляти перші прототипи вітчизняних багі.

У 2015 році на кошти, зібрані волонтерами, вінницький підприємець, винахідник і автоперегонник Юрій Берко розробив для розвідників спеціальний багі, який отримав назву «Пегас». Він гарно зарекомендував себе на передовій.

Військовий багі — «Пегас 2» (зроблено в Україні). Джерело: YouTube-канал Lone Rider

Поступово волонтерські ініціативи перетворилися на системну діяльність. Вийшли нові моделі:

«Примара», FANTOM, «Мамай», «Ярик» (VOLS) та інші. Згодом з'явилася розробка української інженерної команди й добровольчого полку «Азов» — багі, здатний перевозити п'ять членів екіпажу та евакуювати двох важкопоранених.

Переваги використання багі на фронті

01. Висока мобільність і прохідність

Багі здатні рухатися там, де звичайні автомобілі застрягають.

02. Багатофункціональність

Українські багі використовуються для широкого спектра завдань: від розвідки до евакуації поранених. Вони транспортують боеприпаси, доставляють ПТРК на позиції, служать платформою для мінометів і кулеметів.

03. Маневровість

Багі мають невеликі розміри й високу маневровість, що дає їм змогу легко ухилитися від ворожого вогню та переслідувати противника.

04. Вогнева міць

Багі можуть оснащатися різним озброєнням, таким як кулемети, гранатомети та протитанкові ракетні комплекси. Це дає їм змогу ефективно боротися з живою силою й легкою бронетехнікою противника.

05. Легкість окуповання й маскування

На відміну від стандартних автомобілів, багі можна швидко замаскувати або окопати.

06. Економічність

Багі значно дешевші у виробництві й обслуговуванні порівняно з традиційною військовою технікою.

Співпраця з Метінвестом. Як металургійний гігант допомагає створювати багі

Виробництво багі в Україні пройшло шлях від поодиноких волонтерських проєктів до налагодженого процесу, що забезпечує стабільне постачання цієї техніки на фронт. Особливістю українського підходу до створення багі є максимальне пристосування конструкції до реальних потреб військових.

Водночас для налагодження безперервного виробництва машин потрібна сталь. З цим на постійній основі виробникам допомагає Група Метінвест у межах мілітарної ініціативи Сталевий Фронт Ріната Ахметова. Співпраця військових і провідного виробника сталі виникла за ініціативою Оперативного командування «Південь». Його представники звернулися до збутової компанії Метінвесту — Метінвест-СМЦ із проханням підтримати їхній проєкт металопрокатом.

Метінвест-СМЦ

Найбільша мережа сервісних металоцентрів в Україні, що працює на ринку з 2003 року. Забезпечує клієнтів металопродукцією (понад 1000 видів чорного металопрокату) та надає послуги з різання та доставлення металопрокату по всій Україні.

Станом на квітень 2025 року для виготовлення багі компанія передала 111 тонн 670 кг сталі. Це дало змогу виготовити 225 багі.

- «Спочатку виробництво зосереджувалося на моделях із неповним приводом. Таких автомобілів було близько 140. Останні пів року виробництво сфокусовано на виготовленні повнопривідних багі. Вони зарекомендували себе набагато краще з погляду прохідності й експлуатації в умовах екстремального бездоріжжя та вимог військових до цієї техніки»

Олександр Паламарчук,

директор із клієнтського сервісу й операційної діяльності Метінвест-СМЦ

Механізм співпраці побудований на чіткому розподілі ролей: Група Метінвест забезпечує металопрокат, інші партнери постачають запасні частини, колеса, шини й інші складники, потрібні для функціонування транспортного засобу. Як запевняє Олександр Паламарчук, таке розділення зон відповідальності робить процес виготовлення машин безпечним і досить ефективним, оскільки кожен займається тим, що робить найкраще.

«Військові мають затверджений проєкт конструкції машини, під який розрахована потреба з урахуванням відходів виробництва. Вони звертаються до Метінвесту суто за металопрокатом із розрахованою потребою офіційними листами від ОК «Південь». Після розгляду й узгодження з керівництвом ці потреби закриваються», — пояснює аспекти взаємодії Олександр Паламарчук.

- «Метінвест став першим підприємством, яке надало допомогу у вигляді металопрокату без зайвих запитань. Зараз співпраця з компанією налагоджена чітко»

Вадим Сорочинський,

керівник громадської організації «Багі для ЗСУ»

Самі ж виробничі потужності зосереджено в ОК «Південь». Тобто ядром виробничого процесу виступають військові, які служать у Збройних силах та організували окрему виробничу ділянку, де відбувається процес різання, гнуття, збірки та випробування готових моделей на полігоні. Потужність виробничої лінії дає змогу задовольняти зростаючий попит військових на подібні авто.

«Машину ми виготовляємо за 2,5 дні»

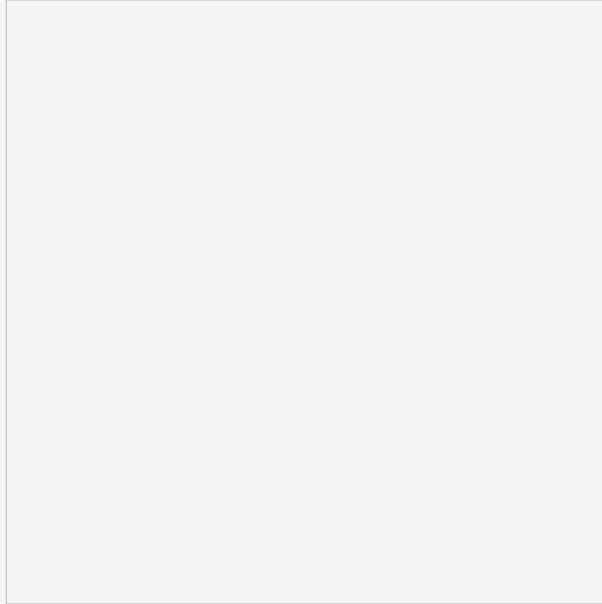
«Ми отримуємо від них металопрокат і звітуємо, як його використовуємо, кому передали машини. Загальна вартість отриманого металопрокату на цей час — близько 4 млн грн», — каже Вадим Сорочинський.

Перші багі почали виготовляти ще на початку 2023 року, коли на фронті з’явилася критична потреба в легких тактичних машинах.

«Наші бійці — як лицарі в броні — їм дуже важко пересуватися. Бувають ситуації, коли їм потрібно швидко доставити боекомплект і бажано не надто дорогими засобами. Пікап — це дуже дорога річ. А відкритість багі дає змогу бійцям краще розуміти обстановку навколо, більше орієнтуватися на місцевості», — розповідає Вадим Сорочинський.

Багі «Хижак»

Всюдихід із колісною формулою 4x4 для подолання позашляхових перешкод на великій швидкості. Екіпаж — троє бійців.

Технічні характеристики багі (ЕСМ) «Хижак»

Складається з просторової рамної конструкції з багажним відділенням і металевого каркаса відкритого типу, обладнаного пристроєм для евакуації поранених.

Транспортний засіб у базовій комплектації оснащений круговою поворотною туреллю, що дає змогу встановити такі види озброєння, як гранатомет МК-19, кулемети «Браунінг» та ДШК і вести вогонь на 360 градусів.

Маса, споряджена (з туреллю та кулеметом «Браунінг») — 1150 кг

Маса, споряджена (повна) — 1650 кг

Максимальне навантаження (на передню вісь) — 650 кг

Максимальне навантаження (на задню вісь) — 990 кг

Вантажність — не менше ніж 500 кг

За час війни виробництво багі вдосконалили. За основу часто беруть радянські автомобілі ВАЗ «Нива», але на виході, окрім двигуна й коліс, від старих автомобілів майже нічого не залишається. Нова рама, інша підвіска, система охолодження — все замінено й модернізовано. Деякі запчастини виготовляють самостійно.

«У нас налагоджений механізм. Зараз одну повнопривідну машину ми виготовляємо за два з половиною дні», — зазначає Вадим.

Окрім базових функцій, багі отримують додаткове оснащення: військові поставили кругову поворотну турель, що дає змогу встановлювати різні види озброєння, серед яких кулемет «Браунінг» та американський гранатомет МК-19. Відгуки військових підтверджують універсальність багі.

«Нещодавно передали машину одному взводу. Вони спочатку скептично поставилися до неї. Але вона за місяць проїхала 3000 км. І не було ночі, щоб вона не виїжджала на завдання. Використовується у них для підвозу боскомплекту, евакуації поранених. Ця машина обганяє всі пікапи», — говорить Вадим Сорочинський.